

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.21.715/2013/4.szám

A Kúria a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd) által képviselt I.r., II.r. és III.r. felpereseknek a Darázs és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dián József ügyvéd) által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 34.P.20.344/2007. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.492/2013/9. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperesek által 92. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. május 14. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletnek az ápolás-gondozás, többlet-humánerő ráfordítás címén igényelt járadékról, és az elsőfokú ítéletnek a perköltségről szóló részét helybenhagyó, valamint a másodfokú perköltségről szóló rendelkezését hatályon kívül helyezi, e körben az elsőfokú ítéletet megváltoztatja, az I-II.r. felpereseknek egyetemlegesen fizetendő 26.277.880 (huszonhatmillió-kétszázhetvenhétezer-nyolcszáznyolcvan) forintot 30.920.091 (harmincmillió-kilencszázhuszezer-kilencvenegy) forintra, és a kamatok tekintetében írt 13.413.171 (tizenhárommillió-négyszáztizenháromezer-százhetvenegy) forintot 18.057.382 (tizennyolcmillió-ötvenhétezer-háromszáznyolcvankettő) forintra, a 2013. január 1. napjától fizetendő havi járadékot 196.873 (százkilencvenhatezer-nyolcszázhetvenháromezer) forintról 256.165 (kétszázötvenhatezer-százhatvanöt) forintra, valamint az alperes által a felpereseknek egyetemlegesen fizetendő perköltséget 1.800.000 (egymillió-nyolcszázezer) forintra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az együttesen jogosult felpereseknek 450.000 (négy százötvenezer) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget, míg a 71.200 (hetvenegyezer-kétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. és a II.r. felperesek házastársak, gyermekük: a III.r. felperes 2001. május 2-án született az alperes kórházban, ahol az I.r. felperes terhességvizsgálását is végezték. A III.r. felperes központi idegrendszerére súlyos hypoxiás károsodást, súlyos motoros és mentális retardációt szenvedett el, állapota véglegesnek minősíthető, élete végéig ápolásra szorul. A III.r. felperes halmozottan szellemi és testi sérült, járni, állni, ülni, tisztálkodni és étkezni segítség nélkül nem tud.

Az I-III.r. felperesek, valamint a III.r. felperes testvérei, a IV. és V.r. felperesek a keresetükben vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték az alperes kötelezését.

Az elsőfokú bíróság a 2010. december 9-én kelt 34.P.20.344/2007/38. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperest kártérítési felelősség terheli a felperesekkel szemben az I.r. felperes terhességének gondozásával, szülésének észlelésével, valamint a III.r. felperes szülést követő állapotának észlelésével és kezelésével kapcsolatban a III.r. felperest ért egészségkárosodásból eredő káraik vonatkozásában.

Az alperes fellebbezése folytán eljárást másodfokú bíróság a rész- és közbenső ítéletében az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részben megváltoztatta és a IV., V.r. felperesek keresetét elutasította, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta.

A folytatódó eljárásban az I-III.r. felperesek a keresetükben nem vagyoni kártérítés, illetőleg az I-II.r. felperesek vagyoni kártérítés megfizetésére kérték az alperes kötelezését.

Az alperes a keresetet részben nem vitatta, az ápolás-gondozás címén érvényesített vagyoni kárigény tekintetében úgy nyilatkozott, hogy a napi 8 órás többletidő ráfordítás eltúlzott és nem indokolt a szakképzettséghez kötött minimálbér figyelembevétele sem.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek részben helyt adó ítéletében egyebek között 26.277.880 forint vagyoni kártérítés és ezen belül különböző összegek után eltérő időpontoktól járó késedelmi kamatok megfizetésére kötelezte az alperest. Az ápolás és gondozás többlet-humán erő ráfordítási költségek körében a gyermek ápolásával kapcsolatos többlettevékenységet napi 5 órában vette figyelembe és a szakképzett minimálbér alapulvételével határozta meg az indokolt költséget havi 98.820 forintban, így a lejárt járadék összege 8.717.235 forint, amely után a középátlagos időtől köteles az alperes a késedelmi kamatot megfizetni.

A peres felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit

helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint az ápolás-gondozási többlet-humánerő ráfordítás költségét az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes mérlegelésével, megalapozottan állapította meg, annak felemelése, illetőleg leszállítása nem indokolt. Utalt arra a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság az ápolási-gondozási tevékenység ellenértékének megállapításához csak viszonyítási pontként használta a szakképzettséghez kötött minimálbér összegét, amellyel a másodfokú bíróság egyetértett.

A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben kérték a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletre is kiterjedő, részbeni hatályon kívül helyezését és az alperest ápolás-gondozás többlet-humánerő ráfordítás címén 13.361.446 forint lejárt járadék és ennek a 2007. március 26-tól járó törvényes mértékű késedelmi kamata, 2013. január 1-jétől havi 158.112 forint járadék és 2.245.752 forint + áfa perköltség megfizetésére kötelező határozat meghozatalát.

Jogi álláspontjuk szerint a jogerős ítélet és az elsőfokú ítélet sérti a Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdését, a Pp. 206. §-ának (1) bekezdését és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3. §-ának (1), (2) és (6) bekezdését. A felperesek szerint a 2011. október 14-i, illetőleg a 2012. december 18-i keresetpontosításban foglaltakat az okirati bizonyítékok, a tanúvallomások és az igazságügyi orvosszakértői vélemény alátámasztotta. Ennek megfelelően hároméves korig minimálisan napi 6 óra, hároméves kortól napi 8 óra többlet-humánerő ráfordítást kell figyelembe venni és ez a többletet jelenti egy egészségkárosodástól mentes gyerekekhez viszonyítva, ezért az elsőfokú bíróság által levont különbözet bizonyítékellenes. A III.r. felperes esetében nincs olyan teendő, amelyet el tud végezni, ezért gondozása napi 24 órás szolgálatot jelent. Az elsőfokú bíróság nem a Pp. 206. §-ának (2) bekezdésére, hanem az (1) bekezdésére gondolt a bizonyítékok mérlegelése tekintetében, azonban mindkét fokú bíróság kirívóan okszerűtlenül mérlegelt, döntése megalapozatlan és sérti a Ptk. 355. §-ában szabályozott teljes kártérítés elvét. A bíróságok nem tudtak megjelölni olyan bizonyítékot, amely a keresettől eltérő, kisebb mértékű kártérítés megállapítását indokolná. Önkényesen vont a mérlegelési körbe a bíróság az összecszerűség alapját képező mérték meghatározását. Az egzakt és részletes bizonyítási anyagra tekintettel nem volt perjogi lehetőség a Pp. 206. §-a (3) bekezdésében foglaltak alkalmazására, erre egyébként a bíróság nem is hivatkozott. A teljes kártérítés elvét sértve a bíróságok tévesen értelmezték a kereseti követelésként előterjesztett igényt, az ugyanis többletköltségként volt meghatározva.

A felülvizsgálati kérelem szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján helyesen kötelezte az alperest a perköltség megfizetésére, de annak mértékét jogszabályellenesen határozta meg. A Pp. 75. §-a és az R. 2. §-ának a) és b) pontja, valamint a 3. §-a (1)-(6) bekezdéseinek alapján az elsőfokú

perértékre (32.578.099 forint) tekintettel a helyes összeg bruttó 1.495.226 forint. Az elsőfokú bíróság alátámasztotta a magasabb összegben való eltérés indokoltságát és ennek ellenére a rendeletben foglaltakhoz képest alacsonyabb összegben határozta meg a perköltséget. A felperesek a perköltséget a jogszabály alapján százalékosan meghatározott összeg 150%-ában jelölték meg, figyelemmel az eljárás időtartamára, munka- és költségigényére.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részének hatályban tartására irányult. Az alperes utalt arra, hogy az ápolás-gondozás többlet-humán erő ráfordítás tekintetében nincs helye a bizonyítékok felülmérlegelésének, az ügyvédi munkadíj megállapítása pedig megfelelt a hivatkozott jogszabályi rendelkezéseknek.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és a 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának azt kellett vizsgálnia, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része tekintetében sérült-e a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése és a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése, annak alapulvételével, hogy az I-II.r. felperesek ápolás-gondozás költségeként mekkora összeget és milyen alapon érvényesítettek. Az I-II.r. felperesek ezt az igényüket két időszakra bontva, a gyermek hároméves koráig és az azt követő időszakra meghatározva úgy terjesztették elő, hogy az eleve, az egészséges gyermekhez viszonyítva többletköltségként jelentkezik. A szülőknek az egészséges gyermek esetében is vannak ilyen költségei, azok azonban nem tekinthetők áthárítható kárnak. A jogerős ítéletre és a felülvizsgálati kérelemre tekintettel a felülvizsgálati eljárásban az nem volt vitás, hogy az ápolás-gondozással felmerülő többletköltség kártérítésként érvényesíthető, napi 5 óra és a szakképzett minimálbér figyelembevételével, a napi 5 órát meghaladó igény tekintetében is teljesítették azonban a felperesek a bizonyítási kötelezettségüket, az e körbe eső bizonyítékok, az I-II.r. felperesek személyes előadása, az elsőfokú ítélet indokolásában részletesen elemzett tanúvallomások és az igazságügyi orvosszakértői vélemény alátámasztotta, hogy a keresetben megjelölt követelés többletköltségként merül fel. A bíróság a tényállást kellően feltárta, bizonyítatlanság miatti megalapozatlanság nincs, a meglévő bizonyítékok mérlegelése azonban téves, kirívóan okszerűtlen, ezért a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat sérti. Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában jól és részletesen rögzítette a III.r. felperes egészségkárosodott állapotát, valamint az abból következő és a szülők által

ténylegesen el is végzett többlettevékenységeket, illetőleg annak időszükségletét. A bizonyítékok között egyetlen olyan sincs, amely 8 óránál kevesebb időráfordítást igazolna többlettevékenységként. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az ápolás-gondozás napi szükséglete napi 8 órában fennáll, azonban a bizonyítékok azt is igazolták, hogy ez a tevékenység a III.r. felperes állapota miatt szükséges többlettevékenység. Ehhez képest a napi 5 órás időszükséglet mérlegeléssel történő megállapítása okszerűtlen, az eltérés kellően nem indokolt és nem állapítható meg az sem, hogy a bíróság a differenciált igényt (hároméves korig és azután) miért kezelte egységesen. Nincs adat arra sem, hogy az egészséges gyermekek naponta hány órán keresztül kell ápolni-gondozni, az ápolás egyébként nyilván fel sem merül. A bizonyítékok értékelésének eredménye is jogszabálysértő, mert sérült a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése, a teljes reparáció követelménye. A felülvizsgálati kérelem alappal hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú ítéletben megállapított perköltség túlzottan alacsony volt.

A jogerős ítéletnek a felülvizsgálattal támadott, az ápolás-gondozás címén előterjesztett keresetet elutasító és a perköltségről rendelkező része a kifejtett okok miatt jogszabálysértő, az I-II.r. felperesek e körben a teljes reparáció követelményének megfelelő követelésük alaposságát bizonyították, ezért a Kúria a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján a támadott rendelkezéseket hatályon kívül helyezte és e körben a keresetnek helyt adva az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, az első- és a másodfokú perköltség megállapításánál pedig a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján figyelembe vette a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányát.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a felperesek felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. május 14.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

kúriai tisztviselő

HM